

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
Istoip. peti-vesti
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p Pr večjem g
naročju popust
Izide ob 4 zjurai
razen ponedelka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nelonkirano
pisma se ne sprejemajo v Uredništvo
telefon št. 2050, unpravništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Celoletni račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349 za inozemce, Sarajevski. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vprašanje vojne odškodnine v Sloveniji

Belgrad, 23. apr. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je vršila seja finančno-gospodarskega odbora. Razpravljaj je o sporu med papirniško tovarno »Vapo« in državo, o prošnji požarevske oblasti za dovoljenje najetja petmilijonskega dolarskega posojila za gradbo železnice, o zahtevi neke dunajske firme Siegel, ki stavlja svoje terjatve za dobavo blaga vojnemu ministrstvu, predlog promečnega ministra dr. Korčiča o ureditvi odnošajev med upravo državnih železnic in železniškimi ustanovami, ki so nastanjene v državnih zgradbah, o predlogu gozdarskega ministra o dopolnitvah pogodbe med državo in Eskomptno banko radi eksploatacije državnega gozda Žutica, dalje o vprašanju vojne odškodnine v Sloveniji.

Novi zakonski načrti

Belgrad, 23. apr. (Tel. »Slov.«) Kar se tiče nadaljnjih zakonov v prosvetnem ministrstvu, smo zvedeli, da obstoja načrt, na podlagi katerega je bil zakon o učiteljskih po novem prosvetnem načrtu tak, da bodo dijaki vseh teh ustanov lahko prestopali na univerzo, razen na medicino in juridično fakulteto. V slučaju, da bi hoteli obiskovati ti dve fakulteti, bi morali polagati diferencialni izpit. V prosvetnem ministrstvu se je seselavila posebna komisija, ki naj bi izdelala končni zakon o pravoslavni cerkvi. V zvezi s tem je bil pravoslavni patriarh Dimitrije pri ministru Srskiču. Šef te komisije je Vaša Petrovič. Belgrad, 23. aprila. (Tel. Slov.) V gozdarskem ministrstvu se je sestavila posebna komisija, ki naj unificira pravilnike, ustanove in določbe kompetence posameznih gozdarskih oblasti enotno za vsa državo. Nadalje se v ministrstvu zelo opaža interes različnih skupin lesnih trgovcev, ki se pogajajo za nove pogodbe za eksploatacijo lesnih kompleksov na podlagi enotnega pogodbenega tipa.

Sklepi in predlogi tarijnega odbora

Belgrad, 23. aprila. (Tel. »Slov.«) Tarifni odbor je v glavnem obravnaval te-le točke: organizacija, tajništvo in proračun odbora, vprašanje izvoznega tarifa v Grčijo, zlasti za slovenski les, v kateri točki je gotovim zahtevam popustil. Jutri gre delegacija tega odbora k prometnemu ministru dr. Korčiču in mu bo predložila spomenico v tej-le zadevi: Pokazalo se je veliko pomanjkanje vagonov, zlasti v Bosni in Hercegovini. Vagoni se na nekaterih postajah nesmiselno kopičijo. Drugod se nepravilno razvrščajo. Veliko pomanjkanje se čuti pri lokomotivah. Dalje se stavlja, kako bi se pokvarjeni vagoni in lokomotive popravile in kako odpomoči stiski radi pomanjkanja vagonov. Spomenica opozarja, da bo sicer, če se ne izvrši pravilna razvrstitev, nastal v času sezone veliko zastoj. Sedaj je mrtva sezona. Pozneje pa tega vprašanja ne bo mogoče več uspešno rešiti. Spomenica vsebuje prošnjo, da se podrejeni organi železniške uprave opozorijo na vestno izpolnjevanje službene dolžnosti v prid splošnosti, naroda in države.

Za rešitev spora z Avstrijo

Belgrad, 23. apr. (Tel. »Slov.«) V zunanjem ministrstvu je določena komisija, ki naj reši spor med našo in avstrijsko državo radi izvoza zaklanih svinj. Predsednik te komisije je glavni carinski ravnatelj Šmid. Kot strokovnjak pa je pridržen Todorović in član trgovinskega ministrstva Lazarevič. Lazarevič se je par dni mudil na Dunaju, od koder je dospel v Belgrad. Naši vladi je podal poročilo o svojih razgovorih z avstrijsko vlado. Nadalje smo zvedeli, da je avstrijska vlada odredila posebno komisijo. Ti dve komisiji se bosta v najkrajšem času sestali v Belgradu, da uredita vprašanje izvoza svinj v obojestransko zadovoljstvo.

Nemški avtomobilisti v Splitu

Split, 23. aprila. (Tel. Slov.) Sem so prispele nemški avtomobilisti. Bili so slovesno sprejeti. Nasproti so jim šle tri delegacije splitskega avtomobilskega kluba. Ves Split je v narodnih zastavah. Ob obali so položeni vencji. Pozdravni večer se je vršil v Bellevue-u. Zupanstvo je izdalo proglaš na meščanstvo, da povseda obličnim gostom največjo pozornost. Zvečer je bila v gledališču predstava Tigardevičeve operete »Splitski akvarel«. Nemški gostje bodo bivali v Splitu do 25. aprila, nato pa se podajo v Šibenik.

Odločen protest naše vlade v Sofiji

Belgrad, 23. aprila. »Politika« prinaša sledeč brzojav iz Sofije: »Kakor izvemo, je jugoslovanska vlada dala nalog svojem poslanku g. Nešiću, da s ozirom na sprejem, govore in rezolucije vloži najenergičnejši protest pri bolgarski vladi, ki doslej še ni izjavila, da se s temi dogodki ne strinja. Po danem nalogu bo — kakor izvemo — g. Nešić odkrito zahteval od bolgarske vlade odgovor, kakšne korake bo podzela ne samo proti tej akciji Makedonskega komiteta, s katero javno pripravlja revolucionarno nezakonito delo, da se dve na-

šči pokrajini odcepita od našega teritorija, nego tudi proti vsaki drugi taki ali slieni akciji, ki bi se podzela v bodoče.«

V nadaljnjih poročilih javljata »Politika« in »Vreme«, da je na tako intervencijo jugoslovanskega poslanika v Sofiji g. Ljube Nešića bolgarska vlada odgovorila, da ona ni soeolovala v nikaki obliki v teh manifestacijah in da jih obsoja kakor jih obsojajo vsi bolgarski oficalni politični krogi. Ta odgovor ni zadovoljiv in zato je vlada dala nove instrukcije g. Nešiću za resno in energično intervencijo.

Zakon o državnih cestah pred VZS

Državne ceste v Sloveniji -- Vse težke odredbe odpadle zunanje trgovine

Belgrad, 23. aprila. (Tel. »Slov.«) O seji VZS je bil izdan ta-le komunikat:
»VZS je imel danes sejo od 3.30 do 6. Na seji se je obravnaval načrt zakona o pospeševanju zunanje trgovine. V imenu trgovinskega ministrstva je bil navzoč načelnik dr. Stajncem. Razprava o tem načrtu je končana. Prihodnja seja bo jutri ob 3.30. Na dneveni red pride zakonski načrt o državnih cestah.«

Zakon o državnih cestah je VZS sprejel. Kar se tiče tega zakona, lahko javimo, da ostanejo v Sloveniji državne ceste: Zagreb—Kostanjevica — Novo mesto — Ljubljana, Podkoren—Sedlo—meja nemške oblasti, Kar-

lovec—Novo mesto, Planina—Ljubljana—Celje. V mariborski oblasti pa: Dunajka cesta, Čakovec—Maribor.

Zakon o državnih cestah je tako prirejen v novi obliki, da je vobče v soglasju s sedaj veljavimi predpisi v Sloveniji. Vsebuje določbe 1. glede tega, ali se občinam in drugim javnim korporacijam odvzame zemljišča brezplačno oziroma proti odškodnini, 2. glede taks na vozila, 3. ali se smejo nedržavne ceste dražje nagrajevati kot državne itd. Odredbe v prvotnem načrtu, ki so bile precej ostre, so odpadle. Zakon o nedržavnih cestah še v končni obliki ni pripravljen.

Vprašanje verskega pouka

Belgrad, 23. apr. (Tel. »Slov.«) V zvezi z večerajšnje avdienco v imenu celokupnega jugoslovanskega katoliškega episkopata, ki ga je predstavljal belgrajeki nadškof Rodič in v zvezi z današnjim obiskom Rodiča in pravoslavnega zastopnika dr. Letiča smo zvedeli da merodajne strani, da je stanje glede kulturno-šolskih zakonov na merodajnih mestih to-le: Popolnoma nemogoče je trditi, čeprav javnost to trdi, da bi šla zakonodaja teh, v sree in bistvo segajočih kulturnih zakonov ta-

ko hitro, kot gotovi ljudje mislijo. Vse to so samo načrti. Tisti odgovorni činitelji, ki odgovarjajo za vse stanje v državi, ne bodo v smislu proglaš od 6. januarja in v smislu drugih kraljevih obvestil nikdar dopustili, da bi prišlo v zakonodajo karkoli, kar bi povzročilo vznemoljitev in kar bi ne služilo državi pomiritev. To velja ne samo za vse narode, ampak tudi za vse veroizpovedi naše države in za vse cerkve pri njihovih misijah.

Zasliševanje prič

Morilec časnikarja Ristoviča pred sodiščem - Nasprotia v izpovedih

Zagreb, 23. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes se je proti Šuniću nadaljevala razprava, in sicer se je nadaljevalo z zasliševanjem prič. K razpravi je sodni stol pripustil omejeno število občinstva. Šunić je prišel v dvorano z medaljonom, v katerem je vgravirana Radičeva slika.

Te razlike v izpovedih so dale povod, da so zagovorniki ugotovili, da so bistvene razlike v Vasiljevičevi izpovedi. Nato je Vasiljevič izjavil, da zagrebški redarji zares koga natočijo in da ne nosijo pendrekov za parado.

Prvi je bil zaslišan Ivan Rudman, ki je bil isti večer skupaj z Ristovičem. Njegova izpoved ni prinesla nobenega novega momenta, razen da je bila z Ristovičem nekaj časa Rudmanova svačinja Cecilija Mrzljakova. Ristovič je rekel, da gre kupiti železniško karto, ki je pa pozneje niso našli. Rudman je mnenja, da je imel Ristovič s Cecilijo Mrzljakovo najbrž kak dogovor, o čemer mu pa ni ničesar znanega.

Nato je bila zaslišana Ristovičeva soproga Zagorka Vukičević, ki pravi, da odstopa od vsake pogodbe, ker je Šunić napravil svoje dejanje v času razburjenih narodnih strasti in da ne zahteva nobene odškodnine niti progona Šunića. Svojo izjavo je napisala in jo predložila predsedniku sodnega stola.

Stražnika Miša Marinkovič in Jovan Ristovac sta pri zaslišanju izpovedala, da jima je Šunić ob aretaciji v razgovoru izjavil, da je ubil Ristoviča v boju za hrvatske pravice. Stražnik Mato Šarić izpove pri zaslišanju, da odločno zanika, da bi bile izjave Marinkoviča in Ristovca resnične in da ni noben stražnik s Šunićem za časa aretacije in po njej govoril nobene besede. Gornjih besed pred preiskovalnim sodnikom glede Šunića nista navedla. Zagovorniki so predvsem poudarjali to dejstvo, da je čudno, da nobena od teh prič ni preje z nobeno besedico omenila, da bi bil Šunić izrekel gornje besede, sedaj pa so se jih spominjali.

Stražniki, ki so bili nadalje zaslišani, niso izpovedali ničesar novega. Omladinec Matičič, ki ga je Šunić ranil in ki je v zaporu, izjavlja, da ne zahteva nobene odškodnine in da ga je Šunić ranil slučajno, pri čemer da ni imel nobenih slabih namenov. Izjavlja, da je bil aretiran v zvezi z umorom Tonija Slegla, da pa je popolnoma nedolžen, kar da tako na njega vpliva, da gre ob pamet.

Pri konfrontaciji Marinkoviča in Šunića je Šunić izjavil, da ga je Marinkovič neusmiljeno tepel.

Popoldne je bil zaslišan policijski uradnik Zetkovič. Tudi njegove izpovedi niso prinesle ničesar novega. Omeniti je, da je prišlo med njegovim zasliševanjem do ostrih filipik med zagovorniki in Zetkovičem.

Nato je bil zaslišan policijski svetnik Vasiljevič, ki izpove, da mu je Šunić dejal, ko so ga privedli pred njega, da je Ristoviča ubil, ker da je hrvatske omladince revoltiralo pisanje belgajrskega »Jedinstva« proti Hrvatim, in da se je odločil ubiti Ristoviča, kjer ga bo srečal. Nato se je prečitala njegova izpoved pred preiskovalnim sodnikom, v kateri je Vasiljevič izpovedal, da mu je Šunić rekel, da se je odločil, ko je videl Ristoviča pred sabo, da ga bo ubil, ker njega, Šunića, kot Hrvata žali pisanje »Jedinstva«.

Razprava se pozno zvečer nadaljuje.

Koncentracija jugoslovanske industrije

Belgrad, 23. apr. (Tel. »Slov.«) V okrilju Zveze industrijskih korporacij se je v Belgradu ustanovila zveza aeronautične industrije, h kateri je pristopilo sedem zasebnih aeronautičnih tovarn v Novem Sadu, Zemunu, Rakovici in Belgradu.

Prav tako se je ustanovila zveza jugoslovanske industrije za predelavo železa in kovin. Ministrstvo je pravila odobrilo. Izmed slovenskih podjetij so pri tej soeolovala kot ustanovitelji ta-le podjetja: Splošna stavbna družba, Maribor, Jeklarna v Ravnah, Strojne tovarne v Ljubljani. Cilj je zaščita in pospeševanje železne in kovinske industrije.

Zakon o gledališčih

Belgrad, 23. aprila. (Tel. »Slov.«) Prosvetno ministrstvo je izdelalo načrt zakona o gledališčih. Ta načrt, ki se je razposlal vsem gledališkim društvom, ima v glavnem te-le določbe:

Vsa gledališča v državi so pod upravo in nadzorstvom države. Nadzorstvo vodi prosvetni minister. Gledališča se razdele v tri skupine: 1. državna, 2. občinska in mestna, ali od države pooblašena, 3. zasebna gledališča. Državna gledališča so v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani. Lahko si nadenejo naziv narodno gledališče, oziroma narodna opera, oziroma narodna drama. V posameznih središčih so državna gledališča oziroma njih oddelki združena v eno ustanovo, kakor zahtevajo kulturni in finančni interesi.

Država lahko za posamezne oblasti ali večja kulturna središča ustanovi občinska narodna gledališča. Taka državna gledališča lahko obstojajo samo, ako uživajo podporo oblasti ali mesta, v katerem delajo.

Od države pooblašena gledališča so potujoče gledališke družbe, ki uživajo državno podporo. Zanje se izda poseben pravilnik, ki določa podporo.

Državna gledališča upravlja upravnik. Upravnik je šef umetniških, upravnih in inaničnih poslov. Glavni tajnik je upravnikov pomočnik. Načrt dalje določa ravnatelja drame in ravnatelja opere, tajnika za opero in dramo, reditelje, dirigente, šefa baleta, scenografa, tehničnega šefa, korepetitorje, arhivarja, računovodskega šefa, blagajnika, knjigovodjo, gospodarja in pisarja. Vsa ta mesta se ustanove po dejanski potrebi.

Upravnik mora imeti kvalifikacijo načelnika prosvetnega ministrstva. Cn drugih se določa na podlagi kvalifikacije. Razen upravnika, glavnega tajnika in blagajnika se lahko pogodbeno nastavijo tudi drugi, ki niso državni uradniki.

Igralsko osebje je ali začasno, ali redno, ali stalno. Začasni so začetniki prvo leto. Redni se nastavijo s pogodbo. Dobro napredujoči redni člani lahko postanejo stalni, v operi po končanem 15, v dramih po končanem 20 službenih letih. Stalni člani so državni uradniki in imajo pravico do državne pokojnine. Število stalnih članov je omejeno.

Redni člani prejemajo pokojnino iz gledališkega sklada. Ta ustanova je zasebna in je pod nadzorstvom prosvetnega ministrstva. Vsi člani so zavezani prispevati v sklad, ki se ustanovi šest mesecev po razglasitvi tega zakona.

Upravniki, tajniki, ravnatelji drame in opere, dirigenti dobe pravico na pokojnino, če so že več kot 10 let v tej službi. Pravico na polno pokojnino dobe po 30 letih. Zakon nadalje določa, kake pravice imajo gledališki člani pri potnih olatavah ob priliki gostovanja. V mestih preko 150.000 prebivalcev je dovoljeno, ustanavljati zasebna gledališča, pod 150.000 prebivalcev pa le z dovoljenjem prosvetnega ministra.

Zakon ima določbe, kako se financirajo državna gledališča. Nobeno državno gledališče ne plačuje državnih, niti občinskih taks in carin za svoje potrebe. Zasebna gledališča pa plačajo 10 odstotkov. Če pa so na umetniški višini, pa 5 odstotkov. Člani državnih gledališč, ki so že razvrščeni in so imeli 1. decembra 1925 najmanj 10 let službe, ki se jim prizna v državno pokojnino, ostanejo še nadalje v lastnosti uradnika s pravico na napredovanje in pokojnino na podlagi uradniškega zakona in uredbe o razvrstitvi igralcev. Pet mesecev po razglasitvi tega zakona se ponovno razporedi gledališko osebje.

Zakon stopi v veljavo eno leto potem, ko se objavi v »Službenih Novinah«.

Belgajske vesti

Belgrad, 23. aprila. Belgajrsko britansko poslanštvo objavlja: »Nj. V. kralj Jurij je radi zboljšanja svojega zdravlja izrazil željo, da se izrazi, kako visoko ceni simpatije, ki jih je izrazila jugoslovanska javnost za časa njegove bolezni. Zaprošeni smo, da obvestimo javnost, kako je Nj. V. kralj Jurij delil simpatije, ki so se mu posvetile v naši državi.«

Vojvodo Stepanoviča je obiskal predsednik rezervnih častnikov Radosavljevič. Stepanovičovo zdravlje se boljša.

Vse proslave 1. maja je belgajska mestna uprava prepovedala.

Dr. Ivan Perne, bivši tajnik berlinskega poslanštva, je določen kot šef odseka za Društvo narodov, za narodne manjšine in cerkvena vprašanja v političnem oddelku zunanjega ministrstva.

V višjo skupino so napredovali Franc Ferjan, Silvo Kranjca na II. gimnaziji, oba v Ljubljani, Franc Stopar v Kranju.

Zveza malih žag v Bosni in Hercegovini je danes intervenirala pri ministru Radivojeviču.

Vsem velikim županom je poslal minister frangeš razpis, da se kot pomožni organi pri kontroli veterinarske službe imenujejo posebni pomočniki, katerih dolžnost je, poučevati ljudstvo, kako naj se preprečujejo nalezljive živinske bolezni.

Redni letni občni zbor Jugoslovanske-češkoslovske lige se bo vršil 28. aprila v belgajrskem češkoslovaškem domu.

Sodnik Josip Kolšek je premeščen na okrožno sodišče v Maribor.

Carinski dohodki so znašali v prvi desetini aprila 46.490.019 Din. V proračunu je bilo določeno 41.064.167 Din. Torej so za 5.426.843 dinarjev višji.

Eksodus v ljublj. občinskem svetu

Na 120 milijonov dmarjev so se že povzpeli ljubljanski mestni dolgovci in zastavljena je že cela vrsta mestnih hiš, kakor je dokazal obč. svet. Sernee s prečitanjem pogodb o gradbenem in investicijskem posojilu iz l. 1928 in jasno je, da nujno potrebuje Ljubljana iskreno in lojalno sodelovanje vseh svojih občanov, da pride zopet na zeleno vejo. Vrh vsega pa je še mestna uprava potrebna temeljite reforme, kakor so dokazala izvajanja predsednika reorganizacijskega odseka dr. Rožiča in mestni proračun izkazuje, kakor je dokazal obč. svet. dr. Jerič, na vseh koncih in krajih vrzeli, ki jih tudi ni mogoče odpraviti drugače, ko s sodelovanjem vseh. In da bo nevesela slika naravnost dovršena, smo morali slišati iz ust g. Hribarja še uničujočo primero z Zagrebom.

Če komu še vsi ti težki razlogi niso zadostovali, pa so razkrili govori drugih govornikov, ko g. Bahovca, dr. Ravniharja in indirektno celo večine, da mora postati ljubljanski obč. svet samo torišče dela, ne pa neplodnih nasprotij, zasoljenih z medklici, ki ne spadajo v posvetovalnico slovenske prestolice.

Pri tem pa niti ne omenjamo nauka, ki leži v 6. januarju in niti ne kažemo na primer Belgrada, kjer dokazuje inž. Savčič svojim bivšim ljubljanskim strankarskim tovarišem, da odvisi sanacija občinskega gospodarstva le v pogumu lotiti se malenkosti, tudi osebnih vprašanj, ne pa v podarjanju, da je imel kdo prav, čeravno vsa dejstva govore o nasprotnem.

Na vse to nujne malenkosti, ki pa dejansko niso več malenkosti, ko je treba pokazati pogum, da se jih hoče res dobro rešiti, pa je opozicija opozarjala načelno in podrobno, a žela za svoja opozorila le neuváževanje. Niti en predlog, niti ena misel opozicije ni bila sprejeta objektivno, vse je skrajni apriorizem odklonil že naprej.

Poglavje za sebe pa tvorijo medklici. Razpravljalo se je o posojilu, ki velja Ljubljano milijone, z večinske strani pa so bili slišni kot odgovor medklici tudi te »višine«: pa mi ga žingamo! A kdo bi se žudil! Saj je še celo g. župan čutil potrebo, da seže po cenem efektu »uniormici«!

In s kakšno temperamentnostjo so se ovirali opozicijski govorniki! Kar vse vprek so leteli medklici, da je moral govornik vprašati, če sploh sme je govoriti in odgovarjati na vse medklice, od katerih je večina naravnost blestela v izredni »bilanski duhovitosti«.

Da se v takšnem ozračju mora ubiti tudi združena volja do sodelovanja, je jasno in samo čuditi se moramo, da se zgraža nad »sabotažo« opozicije tisti, ki je sabotiral vse delo opozicije!

Kdor je le za hip prisostvoval ljubljanski proračunski seji in videl, kako jemlje večina manjšini vsako voljo do sodelovanja, ta se je moral pač samo čuditi, da ni prišlo do eksodusu že na prvi seji.

Vsi čutimo in vsa Ljubljana čuti, da ni nekaj prav. Kaj je tisto nekaj, o tem še ni bilo mogoče spregovoriti, ker je za to potrebno močno razčiščeno ozračje. Upamo, da je v eksodusom ustvarjena možnost za takšno ozračje in v tem je tudi pomen eksodusu. Včasih je pač tako, da je rešitev le v operaciji in ni krivda opozicije, če večina noče ali ne zna privabiti manjšine.

A vrhu vsega je ta manjšina že več kot enkrat dokazala, da hoče sodelovati in omogočila je delovanje obč. sveta v času, ko je imela vsa politično moč, da sama zavlađa. Na vso to dobro voljo pa je doživela samo to zahvalo, da so bili vsi njeni predlogi zavrnjeni in da je modrost neizbranih medklicov kvitirala njihovo dobro voljo.

Večina je tako izsilila eksodus in zato pade ta na njo in samo na njo.

Dr. Valentin Rožič

Kot nadomestni član fin. odseka sem dobil v roke kar tri pregledne proračuna o rednem prometu mestnega zaklada za l. 1929.

Prvi eksperiment nam prikazuje potrebščin 49.384.489 Din. pokritja 49.299.041 Din, torej je bilo primanjkljaja 85.448 Din!

Napravil se je drugi poizkus proračuna o rednem prometu m. zaklada za l. 1929. In ta nam je rodil samo 48.687.874 Din potrebščin in 48.191.021 Din pokritja, torej 496.853 Din primanjkljaja, torej za 411.403 Din več primanjkljaja kot prvi poizkus!

In finančni odsek je zavihal rokave, in v tretji izdaji svojega proračuna, ki leži svež pred nami, pa je odsekal »primanjkljivo« glavo ljubljanskemu zmaju in pokazalo se je zares »čudodelno« dete — namreč prebitek v iznosu — čujte in strmite — 609.763 Din. Ta prebitek smo takoj nakazali v porabo za pokrite primanjkljaja iz l. 1928. v iznosu 622.182, vsled česar ostane končnega primanjkljaja samo še 12.419 Din.

Pa ironijo stran! Priznam, da se je fin. odsek res trudil, toda naš proračun je kljub trudu in delu fin. odseka čisto teoretičen, fiktiven, ni realen, ni na pozitivni bazi zgrajen! To je moje skromno mnenje — in trdno prepričanje.

Toda preidimo

k podrobnostim proračuna.

V točki I. rednega proračuna znaša v rednem prometu pri splošni mestni upravi potrebščina 8.478.788 Din, pokritje znaša 2.062.622 Din, torej znaša primanjkljaj 6.416.126 Din.

Prejemki magistratnih nameščenecv.

Vem, da je in mora biti splošna mestna uprava pasivna, toda ta pasiva bi bila morda

pri natančnem pregledu lahko manjša kakor so. Poudarjam pa, da uradništvu privoščim vse **dobrne materijalne**, in da nisem za to, da bi se uradništvu kaj odvzelo, kar mu gre in je **že njegovo**.

Hočem le pokazati na nekatere izrodke pri stanarini in draginskih dokladah mestnih uslužbencev, ki po mojem mišljenju niso v popolnem skladu, ako jih gledamo s strogo gospodarsko fin. stališča.

Pred seboj imam »Izkaz prejemkov mestnih nameščenecv po stanju z dne 25. aprila — torej za dva dni naprej — 1929.

Po tem izkazu je v I. kategoriji A 57 nameščenecv, v II. kategoriji B 65 nameščenecv, v III. kategoriji C 42 nameščenecv in v IV. kategoriji 15 pogodbenih uradnikov in uradnic, skupaj 179.

Teh 179 uradnikov prejema na mesec 578.015 Din ali na leto 6.936.180 Din.

Toda vseh mestnih uslužbencev (brez delavcev je 347, od katerih je 160 uslužbenih pri mestnih podjetjih. Preje l. 1914. je bilo 255 uslužbencev, danes jih je 347 brez liceja, delavcev in Mestne hranilnice. Pomnožilo se je torej za 92 stalnih in 63 pogodbenih, torej za 157 oseb, torej več kot za polovico.

Do tu vse v redu! Toda poglejmo po seznamu iz dne 23. aprila 1929 in našli bomo že pri prvi stanarini marsikatero nekorrektnosti, ki bi pri rednem in vestnem poslovanju ne smele priti v poštev, najmanj pa figurirati v proračunu kot realne številke.

Tako imamo samo pri teh 179 nameščenih 5 uslužbencev, (recte 7, ker sta na klavnici še dva ravnatelj in podravnatelj!), ki prejema letne stanarine nič manj kot: 43.160 Din, zato, da blagovolijo brezplačno stanovati v lepih (ne slabih) mestnih hišah.

Glede stanarine je pa še druga kardinalna pogrška, katere pa nisem preračunal, pa jo bom, čim sem zagotovljen, da je seznam stanovalcev v mestnih poslopih in tozadnih stanarini zanesljiv.

Sedaj tega še ne vem točno, ker je seznam rdeče korigiran. Gledal pa bom, da tudi tu dožnem resnico, če bom imel čas in če bom zdrav!

Hribar: Bog Vam dad zdravje!

Pa poglejmo samo par primerov.

V graščini Pod turnom sta dve stanovanji, za katera plačujeta mestna uradnika 4000 Din najemnine, od magistrat pa dobita 8.400 Din stanarine. Sedaj je najemnina korigirana v 12.000 Din.

V Slomškovi ulici ima nekdo — ne bom navajal nobena imena, ker nomina sunt odiosa — naturalno stanovanje, stanarine pa dobi 7200 Din!

Govornik navaja nato še druge primere in nato nadaljuje:

Takoj vidimo, da bomo tudi tukaj lahko prihranili velike vsote mestni občini v prid! Šlo bo v stotiscé!

Glede uradniških plač moram tudi nekaj omeniti. Toda poudarjam še enkrat izrecno, da niti v mislih ne kam na to, da bi se uradnikom kaj vzelo, toda res pa tudi ni, da so mizerno plačani in da morajo mizerno živeti! Le poglejmo po vrsti nekaj primerov v prerezu, kake mesečne dohodke imajo v splošnem.

Najvišji mestni uradniki imajo te mesečne plače: 8006, 7293, 7066, 6303, 6653, 6956, 6450.

Torej 7 uradnikov, ki imajo od 6500 do 8000 dinarjev.

V vsem pa je 16 uradnikov, ki imajo plače nad 5000 Din mesečno 28 uradnikov ima mesečnih prejemkov od 4000 Din do 5000 Din in 89 uradnikov ima mesečnih 3000—4000 Din, 77 uradnikov ima od 2000 Din naprej do 3000 Din, torej 140 uradnikov ima mesečne prejemke, ki se gibljejo od (žez) 3000 Din do žez 8000 Din. Ostalih 37 uslužbencev pa žez 1000—2000 Din, to so uslužbenci nižjih kategorij. —

To je treba povedati, ker naj Ljubljančan tudi zve, da pošteno skrbi za svoje mestne uslužbenec. Toda zato pošteno plačo zahteva davkoplačevalec tudi pošteno delo. Hvala Bogu in čast uradništvu, da je v obč. pridno, vestno in požrtvovalno v svoji službi.

Toda mestni uslužbenci imajo tudi bonifikacije, tako baje imajo električni tok za polovično ceno. Tudi ta minus efekt moramo v pridobitjem proračunu natančno ugotoviti. Pri preskrbi kuriva in voće menda ne uživajo nobenih ugodnosti.

Sedaj gospodje občinski svetniki se bom dotaknil občinske uprave v drugi smeri — namreč po referatih kakor so službeno razvrščeni. To pa zato, ker sem načelnik reorganizacijskega odseka, ki se bo bavil v bodočnosti v prvi vrsti z reformo občinske uprave.

Organizacija občinske uprave.

Na podlagi referatov, ki jih je prejel govornik kot predsednik reorganizacijskega odseka, je podal jasno sliko o občinski upravi, ki je pač nujno potrebna reforme.

Organizacija mestne uprave je danes razdeljena tako-le:

I. in Ib je predsedstvo in predsedstvo tajništvo. Med drugim spada v delokrog tajništva priprava za seje obč. sveta in odsekov, reorganizacije uradov in mestnih uslužbencev itd.

II. Obrtni referat.

Osobja je manj ko preje, vloge pa so narasle od 5000 na 8000. Vendar pa ne potrebuje novih sil, ker se piše tu samo to, kar je neobhodno potrebno.

III. policijski odsek se bavi v prvi vrsti z izterjavanjem raznih zaostankov. V interesu mestnih financ je, da odsek dobro dela in da se izterjajo vsi zaostanki, pa ne samo zaostanki na najem-

ninah, temveč tudi druge. Predvsem pa je treba ugotoviti, koliko je vseh teh zaostankov.

IV. mestni vojaški urad ima 7 uradnikov, od katerih sta le 2 stalna. Žeti, da bi bilo vse osobje pragmatično nastavljeno, o čemur bo mogel odločiti šele prihodnji proračun.

V. mestni gospodarski urad. Ima preveč dela in ima silno vplivno besedo. Je pa tudi zelo ugleden in včasih celo bolj, ko sam župan. Ne zahteva pa se nobena reorganizacija, čeprav jo je morda najbolj potreben. Pravi pa, da ima premalo osobja in prostora.

VI. gradbeni referat. Tu je na vsak način preveč pisarij. Vsled tega ne gre delo naprej in dogodi se, da čakajo prošilci po 2 meseca na stavbo dovoljenja. Treba zato dati referentom večjo samostojnost, prepisovanje aktov pa se naj neha. Treba pa je, da bo vse postopanje iz spisov razvidno in zato se spisi ne smejo tritati, temveč morajo ostati celotni.

Premala skrb za šolstvo

Za vse skrbimo, samo za naše šole ne. Vse ljudske šole so prenatrpane, od česar trpi pouk, pa tudi zdravje naše mladine.

Najmanj tri ljudske šole potrebujemo takoj!

Ne skrbi pa se tudi za popravila šolskih poslopij. Dobil sem anonimna in odkrita pisma da je bilo treba plačati mesto 100 Din tudi 300 do 500 Din, ker se je s popraviлом odlagalo.

Pa tudi sicer premalo skrbimo za prosvetne in kulturne namene. Ustanoviti bi bilo treba mestno čitalnico in tudi mestni muzej.

VIII. Mestni fizikat je mnogo preslabo opremljen. Potreben je ambulatorij za spolno bozne, infekcijska bolnica bi se morala ustanoviti in organizirati higienska zaščita dece.

IX. Gradbeni urad. Uvodoma omenja govornik, kako so povzročile dve njegovi nedolžni besedi, ki jih je izgovoril na neki seji skoraj celo afero, čeprav jih ni zabeležil noben list in jih je moral torej nekdo od seje nesti naprej!

Je čisto prav, da so uradniki dobro plačani, ali tega da dobivajo posebne nagrade za nadzorstvo, ki ga vrše v uradnih urah, ne more zagovarjati. In te nagrade so zelo visoke in tu bi mogli zelo mnogo prihraniti.

Prav je tudi, da je delavec dobro plačan, ali treba je, da tudi v resnici dela predpisanih osem ur. Sam pa sem se prepričal, da se prične dostikrat z delom pol ure prepozno in neha pol ure prej.

Mnogo preveč je tudi nadur. In da je teh tako mnogo, je dokaz, da je nekaj napačno. Ali je bil naš proračun napačen, a se vrši delo slabo, na vsak način pa preveliko število nadur dokazuje, da je tu nekaj bolnega.

X. Mestno knjigovodstvo. Ni dobro, da je samo ena oseba čisto posvečena v delo tega urada. Treba bi bilo vse dohodke centralizirati in vsa plačila in vplačila bi se morala vršiti po počtnici.

XI. Plinarska se naj modernizira.

XII. Elektrarna in vodovod. Tu je treba, kakor sem dobil več dopisov, pregledati ureditev dela. Velja zopet to, kar sem prej govoril o nadurah.

XIII. Ekspedit. Poslovanje je treba čisto spreminiti. Po sedanjih predpisih se lahko zgodi, da pride akt šele po enem tednu referentu v roke.

Nato omenja govornik čisto na kratko tržno nadzorstvo, poklicno gasilstvo, vlagališče, kjer je poslovanje zastarelo in okorelo, mestni arhiv in knjižnico, mestni popisovalni urad, ki trpi vsled vednega premeščanja uradnikov, ter vse ostale oddelke, ki jih je 24.

Nato na kratko povdari dr. Rožič še enkrat vse hibe mestne uprave in stavi te predloge, od katerih jih je pet reorganizacijski odsek že sprejel, ostale pa podaje tu, da jih slišijo vsi.

Predlogi dr. Rožiča

1. Fin. odseku se priporoča, da predlaga obč. svetu ustanovitev pokojninskega sklada za nameščenecv in uslužbenecv mestne občine in njenih podjetij.

2. Najemnine v mestnih stanovanjskih hišah naj se s 1. majem regulirajo.

3. Upravni odbor mestnih podjetij se priporoča, da prouči in predloži reorganizacijskemu odseku primerne načrte za ekonomizacijo dela in delovnega časa.

4. Fin. odsek predlaga obč. svetu, da se statut Mestne klavnice spremeni tako, da je ravnatelj zavezan stanovati na Mestni klavnici. Za nadzorstvo je priznati vsakokratnemu ravnatelju posebno funkcijsko doklado, ki pa ne sme imeti oblike stanarine.

5. Uradniki, ki imajo stanovanje v mestnih hišah, so kot najemniki privatne stranke.

Gorenje sklepe prijavljanih finančnemu odseku, ker sem mnenja, da bi jih bilo lahko mogoče upoštevati vse pri proračunu za leto 1929.

6. Vse dopise po pošti kot sodišča!

7. Vse inkaso po položnicah!

Sam pa stavim te-le predloge:

1. Fin. odsek naj razpravlja o koncentraciji blagajniškega poslovanja vseh mestnih podjetij potjem glavne mestne blagajne.

2. Fin. odsek naj razpravlja o tem, ali je pri pogrebnem zavodu morda kaj odvisnega in nezaplenega uradništva, katero bi se lahko preneslo drugam, kjer je pomanjkanje istega v mestni upravi.

3. Fin. odsek naj prouči, kolik bi bil finančni efekt v prid mesta z odpustitvijo, ozir. upokojitvijo vsega provizoričnega (pogodbenega) uradništva, odnosno z upokojitvijo omoženih uradnic.

4. Fin. odsek naj proučava, kak efekt v prid mestnega proračuna bi nastal, ako bi vsi mestni uslužbenci sami plačevali državne in druge davščine.

5. Fin. odsek naj proučava vprašanje (efekt)

reguliranja, oz. znižanja raznih doklad mestnih uslužbencev.

Zakaj vlada danes ta kaos v mestnih finančah. Deloma je to vplivala tudi vojna s svojimi slabimi posledicami. Ali pomislimo še to: Po pok. županu Tavčarju sta priš a komisarja: Senekovič in Krejči, nato župan Perič in nato še komisar Perič, nato gerentski svet, nato komisar Mencinger nato župan dr. Puc, nato župan-komisar in nato zopet župan.

Vsaka kmetija, ki bi tako menjala gospodarje, bi morala priti na kant! (Odobranje!)

Zato treba, da skrbimo za stabilnost, a da tudi delamo dobro.

Filip Uratnik

Je obširno razpravljal o proračunu. Pri poglavju o mestnih plačah je dokazoval, da na podlagi pravilnega valoriziranja niso večje, kot pred vojno. Posamezen koncepten uradnik je imel pred vojno 84.000 lrin letne plače, sedaj pa 40.000 Din. V istem razmerju so plače drugih mestnih uslužbencev. (Obč. svetnik Hribar: »Ravnajmo se po državi!«)

Govoreč o gradbeni akciji je bil mnenja, da to n' dunajski sistem. Graditi bi se moralo iz davkov, tako kot Dunaj.

Tudi pri nas bi se dal uvesti Breitrnerjev sistem. Zahteva, da se uvedejo davki na vojne dobičke, predvsem na to, kar so hišni posestniki zaslužili pri razvrednotenju predvojnih hipotek na svojih poslopih. Uratnik cení ta zaslužek v Ljubljani radi padca valute na 450 milijonov. Na ves ta dobiček predlaga le davek 1 in pol milijona dinarjev.

Občinski svetnik Hribar: Nisem mislil, da se bo govornik s tako krepmi izrazi obrnil proti meni. Če prečitate moj govor — imam ga napisanega — boste videli, da nisem govoril prav nič drugega o delavstvu, kol, da je skoro izenačeno z uradništvom. Mestno delavstvo, sem dejal še dalje, uživa stalnost, ker je zelo zavazovano proti službenim odločitvam. Tako ostrí izpadi proti meni radi teh besed niso bili umestni.

Župan dr. Puc sporočil, da je dobil od Zveze magistratnih uradniških organizacij oster protest proti izrazu obč. sv. Hribarja o »uradniških svetilih«. Zanimivo je, da je tudi Zveza nastopila proti prevelikemu nameščanju novih uslužbencev.

G. Musar

Obč. sv. Musar graja pretežki upravni aparat magistrata. Zahteva, naj se sklepi odsekov bolj spoštujejo, dalje zahteva regulacijo najemnin v mestnih hišah.

Predvsem je treba ščititi domačo obrt. 75 odstotkov obrtnikov mora delati s tujim kapitalom in težko prenašati obresti. Treba je pričeti misliti na znižanje trošarine in davkov obrtnikov. Zahteva večjo skrb za obrtne šole, da ne bomo imeli surovega naraščanja, vsaj takega ne, kot se je večeraj pokazal v zbornici. (Neki obč. svetnik je g. Musarja grdo razžalil.)

Eksodus

Nadaljni potek seje moremo za danes podati le nad vse kratko.

Po obč. svet, Musarju je govoril dr. Jerič in vzbudil s svojimi stvarnimi izvajanja pozornost vsega sveta. Za njim je govoril g. Likozar. Nato pa inž. Sernee s tako trdnimi razlogi, da tudi generalna mobilizacija medklicarjev ni zalegla.

Koncem svojega govora je izjavil, da se ne more več udeleževati seji, ker nima zaupanja v dele večine. Obenem z g. inž. Sernecem je zapustilo dvorano še 12 njegovih somišljenikov in v dvorani je ostalo le 32 obč. svetovalec, kakor je ugotovil na zahtevo g. Ravniharja župan dr. Puc. Ko pa je odšel še dr. Ravnihar, je bilo nedvomno konec kvalificirane večine.

Predsedstvo je prevzel dr. Gregorič in župan dr. Puc je odgovarjal na izvajanja opozicije z govorom, ki je bil mnogo bolj temperamenten ko stvaren. Kot zadnji so govorili še obč. svet, dr. Bohinjec, dr. Likar in Rebek, nakar je župan zaključil sejo, ki se danes ob 5 popoldne nadaljuje.

Potovanje kardinala Gasparria

Rim, 23. aprila. (Tel. »Slov.«) Državni tajnik kardinal Gasparri pojde v četrtek kot papežev legat v Monte Casino na proslavo 100 letnice te znamenite opatije. Italija mu bo dala na razpolago dvorni vlak in mu povsod izkazovala časti, kakršne gredo zastopniku suverena. Ko bo kardinal stopil v samostan, bodo razvili papeževo zastavo in samostanska poslopja bodo za čas njegovega bivanja veljala kot rezidenca suverena.

Bolgarija in manjšinski problem

London, 23. aprila. (Tel. Slov.) »Daily Telegraph« javlja, da je memorandum bolgarske vlade, ki ga je izročila tajništvu Društva narodov o manjšinah, povzročil v diplomatskih krogih živahne razprave, ker zahteva za manjšine pravico, da smejo same vse tožbe in želje vlagati pri Društvu narodov, brez ozira na to, ali jih vložijo tudi dotična vlada ali pa če se vložijo po neoficijelnem potu.

Dunajska vremenska napoved. Deloma oblačno s padavinami, ponekod pa jasno in mrzlo.

Večno zadovoljen obraz

Če obleka veste. Znano je, da je izbira finih angleških in čeških kamgarnov pri tvrdki DRAGO SCHWAB tolika in tako po ceni, da si lahko kupi vsakdo popolnoma vstrezajoče blago.

Položaj je neugodnejši

Plenum reparacijske konference - Nov pododbor

London, 23. apr. (Tel. >Slov.<) Po naj-novejših vesteh iz Pariza je postal položaj na reparacijski konferenci bistveno neugodnejši. Včerašnji razgovor dr. Schachta z Owen Joungom in francoskim delegatom Morauxom je po došlih vesteh potekel neugodno, ker je dr. Schacht vztrajal pri vseh pridržkih nemške spomenice.

Pariz, 23. apr. (Tel. >Slov.<) O današnji plenarni seji konference strokovnjakov, ki je trajala komaj 20 minut, se je izdal skupni komunike, s katerim se je odboru predložilo poročilo pododbora s pristavkom, da se o številnih ni mogel doseči noben sporazum. Poročilo se je položilo k spisom. Odbor je sklenil soglasno, da se sestavi nov pododbor glavnih delegatov vsake skupine, da določijo glavne smernice za poročilo odbora. Smatra se, da bodo vse skupine med tem, ko se bodo bavili z vprašanji, o katerih je že dosežen sporazum, skušale priti do sporazuma tudi glede ostalih točk. Ugotovitev, v kolikem obsegu se je dosegel sporazum, bo olajšala tudi ostale naloge odbora. Prihodnje sejo bo sklical predsednik v primernem času. Možnosti, da pride vendar še v zadnjem trenutku do kakšnega sporazuma, se navzile izrazito prijaznega tona komunikeja ne sme precenjevati, posebno ker včerašnji obnoveni razgovori dosedaj še niso podali za to nobene podlage. Novi pododbor je že danes dopoldne imel prvo sejo, Domneva se, da bo pododbor potreboval za svoje delo 8 do 15 dni.

Pariz, 23. apr. (Tel. >Slov.<) Francoski listi obžalujejo, da dr. Schacht ni prinesel iz Berlina nobenih novih predlogov. »Petit Parisien« ugotavlja, da napetost v položaju ni prav nič popustila, dasi se je to pričakovalo

po vrtni dr. Schacht iz Berlina. »Matin« pa piše optimistično. Celó če bi se predložili dve poročili, eno od večine in eno od manjšine, bi mala diferenca med obema dovela konferenco vlad, ki se bo sedaj začela, do uspeha. List pričakuje od bodoče reparacijske banke izrednih rezultatov. Banka bi lahko v enem letu dosegla morda eno milijardo dobička, s tem bi bil pokrit večji del difference, ki še obstoja med zavezniki in Nemci, razen tega bi mogla banka s pomočjo svojih kreditov otvoriti nova prodajna področja in tako nuditi Nemčiji višje sirovin, ki manjkajo nemški industriji. Tudi bi se mogla bistveno znižati obrestna mera za poljedelske kredite. Listi izjavljajo soglasno, da mora Nemčija za bisten del svojih bodočih plačil opustiti transferno varstvo. Kot skupno vsoto za nezavarovana nemška plačila zahtevajo vsi listi 13 milijard mark. »Echo de Paris« smatra, da bodo francoski in belgijski delegati vztrajali pri tem, da se v končno strokovnjaško mnenje vstavi izrecna ugotovitev, da je Dawesov načrt prej kot slej izvršljiv.

Pariz, 23. aprila. (Tel. >Slov.<) V pododboru konference strokovnjakov, ki ima nalogo, sestaviti poročilo konferenci, se nahajajo kot delegati Owen Young, dr. Schacht, za Belgijo Francis, za Francijo Moreau, za Anglijo Stamp, za Italijo Tirelli, za Japonsko pa Mori. Pododbor je imel danes dopoldne že polurno sejo o smernicah za sestavo poročila. Prvi del poročila bo obsegal mednarodno reparacijsko banko, ki bo sprejemala in oddajala dalje nemška plačila ter izvršila tudi komercializacijo enega dela nemškega dolga.

Dr. Mittelberger - naslednik Seipla

Dunaj, 23. aprila. (Tel. >Slov.<) Danes opoldne je dr. Ender obvestil načelnika kršćansosocialne stranke na Dunaju Kunschaka, da mu radi boleznih soproge ni mogoče navesti gotovega termina za prihod na Dunaj. Zato prosi, da ga stranka ne kandidira za zveznega kancelerja. Nato je vodstvo določilo za kandidata za zveznega kancelerja profesorja dr. Mittelbergerja, načelnika kr-

ščansosocialne stranke v Vorarlbergu in tamkajšnjega finančnega referenta. Poklicali so ga v to svrhu na Dunaj in ga pričakujejo jutri zjutraj. V klubu stranke bo dr. Mittelberger jutri razvil svoj program. Medtem pa so o nastali spremembi obvestili koalicijski stranki Velenemcev in Landbunda. Velenemci in Landbundovci čakajo na to, da pridejo z dr. Mittelbergerjem najprej v stike.

Razširitev obtožbe proti dr. Tuki

Praga, 23. aprila. (Tel. >Slov.<) Afera dr. Tuka bo zopet prišla pred parlament, ker hoče državno pravdnitvo radi novega obtežilnega materialja, ki se je nabral v preiskavi o političnem delovanju dr. Tuke pred letom 1923., razširiti svojo zahtevo po izročitvi. Dr. Tuka je bil doslej izročen sodišču samo za prestopke po letu 1923. Z velikim zanimanjem se pričakuje, kakšno stališče bo zavzela slovaška ljudska stranka.

Proti komunistom na Poljskem

Varšava, 23. aprila. (Tel. >Slov.<) Pred 1. majem se po vsej Poljski vršijo številne aretacije komunistov. V Varšavi jih je bilo včerašnji aretiranih več kot sto. Zaplenili so tudi številne tiskovine in zapečatili dve tajni tiskarni.

Konflikt Beneš -- Kramar

Praga, 23. apr. (Tel. >Slov.<) Zunanji minister dr. Beneš je bil včerašnji Karlovih varih, da poroča ministrskemu predsedniku Udržalu o položaju, ki je nastal radi njegovega konflikta z dr. Kramarjem. Tudi narodnodemokratski trgovinski minister Novak je po kratkem bivanju pri Masaryku posetil Udržala.

Praga, 23. aprila. (Tel. >Slov.<) Izvrševalni odbor koalicijskih strank je danes po poročilih šrameka in dr. Kramarja sklenil, da se konflikt dr. Kramar-Beneš koalicije ne tiče in da se mora poravnati kot osebna zadeva. V prihodnjih dneh se pričakuje ostre razprave med obema taboroma. Na Zofinskem otoku bosta obenem zborovali češka legionarska občina in socialnodemokratska deželna mladinska organizacija.

Chamberlain o priznanju Sovjetov

London, 23. apr. (Tel. >Slov.<) Na vprašanje, kakšno stališče zavzema angleška vlada k ruskim pogojem za obnovo diplomatskih in trgovinskih odnošajev, je Chamberlain izjavil v poslanski zbornici, da so Rusi obnovo diplomatskih odnošajev in dovolitev obsežnih kreditov stavili za pogoj za naročila v vrednosti 150 milijonov funtov, dočim glede angleških pritožb niso objubili nobene odpomoči. Ruska najmanjša zahteva je, da se obnovi Macdonaldova pogodba od leta 1924., katero pa je sedanja angleška vlada označila za nesprejemljivo.

Zmaga grške vlade

Atene, 23. aprila. (Tel. Slov.) Po dosedaj znanih rezultatih volitve v grški senat so dobile vladne stranke 78 odstotkov glasov, ostanek pa so dobili rojalisti, napredni republikanci in republikanska unija.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 24. aprila. Jurij, Fidelis. — Jutri: Marko.

Novi most v Zid. mostu

Dela za novi most definitivno oddana. Belgrad, 22. aprila 1929.

Dela pri zgradbi drugega železniškega mostu na železniški postaji Zidani most so sedaj končno veljavno oddana. Kakor znano, bi bila vsa zadeva koncem prejšnjega leta zaspala. Ko pa je prevzel prometno ministarstvo dr. Anton Korosec, je spravil zadevo v tek, nakar jebila kmalu razpisana licitacija za gradnjo mostu. Licitacije se je udeležilo 8 večjih tvrdk, 6 slovenskih in 2 drugi. Dela je dobila tvrdka »Slavec« iz Kranja. Z delom bo tvrdka takoj začela.

Vsepodobne načrte, ki jih je izdelalo železniško ravateljstvo v Ljubljani in ki so odlično delo inž. g. Kavčiča, je ministarstvo odobrilo v celoti.

Velika zasloga prometnega ministra dr. Koroseca je, da je to delo pospešil in spravil v tir. Tako bo to važno križišče, kakor je Zidani most, vendarle dobilo tako zaželjeni in prepotrebni drugi železniški most, kar je za Slovenijo in celo državo velika pridobitev.

Zrtev Kolpe

Metlika, 22. aprila.

Utonila je v nedeljo v Kolpi mala deklica, Sletna A. Kos iz Rosalnic št. 27. Nesrečna deklica je šla pit. Ko se je vrátila domov, je zopet šla k vodi roke si umivati, kot so otroci navajeni. Pri tem je izgnila v valovih požrešne reke. Kolpa sploh rada zahteva vsako leto mnogo žloveških žrtev, a letos je to svojo zahtevo prezgodaj ponovila. In na vso to nesrečo še to, da je še niso našli. Voda jo je morala seboj odnesti. Res je ta čas malo bolj deroča in višja, kakor navadno, zato je treba mnogo več pazljivosti. Voda v Kolpi ni sama na sebi prav nič nevarna. Toda nima na mnogih krajih enakih tal, pa zato žloveka prevari, da misli trdno in varno stopiti, da mu medtem že zmanjka tal. Zato je treba vedno paziti v Kolpi tudi ob sezoni kopanja.

Vinko „roma na Trsat“

Dober mesec bo od tega. V večji ljubljanski kavarni je sedel gospod, kadil svaščico in listal po Herderjevem leksikonu. V kavarno vstopita dva elegantna mladeniča ter kreneta k mizi ob oknu, baš nasproti osamljenega gosta. Malo potem se je eden izmed neznancev dvignil in se namenil k sosedu.

»Oprostite, gospod, da vas nadlegujem! Ali niste vi glasbenik?«

Gospod je začudeno pogledal prišleca, se nasmehnil in odvrnil:

»Ukvarjam se že z glasbo in petjem, toda moj poklic to ni. Za razvedrilo samo. Toda, dovolite, kako to, da...«

»Veste, nekdo mi je opisal nekega gospoda iz Ljubljane, ki bi moral biti prav tak, kot vi. Nu, nič ne dé. Moje ime je Vinko R. in sem predsednik pevskega in dramatičnega društva v Križah pri Trščici. Novega pevovodjo iščemo za naš zbor.«

»Ali nimate pevovodje?«

»Imamo. Domači učitelj poučuje petje. A ker imamo vaje zvečer, mu njegova žena vztrajno prigozarja, naj opusti poučevanje petja. Mož je precej prileten, pa se boji žena menda za njegovo zdravje. In pa, mi bi radi mladega, agilnega pevovodjo.«

»Obrnite se na Pevsko zvezo!«

»Gospod, kaj če bi vi... Imeli bi lep postranski zaslužek. Poskrbeli vam bomo mesečno vsako karto in prenočišče v Križah. Zveze z vlakom so kakor nalašč. Sicer pa vozi tudi avtobus v Križeh.«

»Dobro. Navsezadnje, če bi želeli.«

»Tako bomo naredili: v društvu odločam kot predsednik itak jaz. Pri prvi seji bomo sklepili o tem. Prosim za vaš naslov. Sedaj potujem na Trsat na božjo pot. Nameravam se poročiti, pa me je zaročenka prepričala, da napravim to pot. Škodilo mi ne bo, če grem na božjo pot.«

»Lepe, lepe! Ni veliko takih nevest danes. Bog vama daj srečo!«

»Ja, veste, gospod, tisto pa ja! Torej, kakor rečeno. V 14 dneh dobite obvestilo.«

»Hvala lepa!«

In sta se poslovila. Gospod se je natihem veselil postranskega zaslužka, zakaj družinico ima in časi so slabi.

Vinko pa je odpotoval, a ne na božjo pot, ampak na otok Rab, kjer se je nastanil v elegantnem hotelu in se izdajal za bogatega vinskega trgovca iz Slovenije. Pripovedoval je brhkim Dalmatinčankam, da namerava kupiti na Bledu hotel. Na svoje limanice je ujel tudi nekega kuharja, ki mu je izmamil nad 10.000 Din gotovine. Vinko, njegov spremljevalec in opeharjeni kuhar so se gostili in veselili na Rabu, v Crikvenici in na Sušaku. Na povratku je poskusil svojo srečo tudi v Zagrebu, kjer se je predstavljal za tovarnarja in hotel navzeli »stike« z nekim Angležem. Na račun bodočih »poslovnih zvez« bi bil rad od Angleža dobil nekaj provizije. Toda imel je opravka z Angležem in ni dobil ničesar. Vinkov zvesti spremljevalec je imel pri njem tudi že precej v dobrem, zato se ni hotel ločiti od njega in ga je spremljal v Križe, kamor je Vinko res včehin prišel. Tu je spremljevalec spoznal, da je Vinko nasledel. Sel je v Kranj in ovadil Vinko orožnikom. Tako je končalo Vinkovo romanje na Trsat. Moral je zopet v zapor, dasi je šel pred dobriem letom zapustil kaznilnico. Vinko R. je oblastem dobro znana firma. Po policiji je pleskar, a mu čopič in burva nista nikoli dišala. Mož je brez stalnega bivališča.

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo CHINO-FERRIN. — Dobi se v vsaki lekarni.

Zeleni Jurij v Beli Krajini

Metlika, 22. aprila.

Letos bi na Jurjevo skoro bilo vse suho in mrtvo, tako da bi sv. Jurij prišel skoraj ob veljavo. Zato pa zdaj z vso silo hiti narava in goni, samo da bo vsaj malo ozelenelo na Jurjevo in da bo mogel Jurij obdržati svoj priimek »zelenic«.

Mnogo lep in znamenitih običajev in narodnih šeg in navad se je že zatrl med našim narodom. Moderni svet nima več smisla za kaj starodavnega. Mladini se noče, starim še manj, ker so pristari in tako gredo narodni običaji v pozabljene. Med belokranjskim ljudstvom je morda še ohranjenih več narodnih običajev, pa tudi tu že izginjajo. Med te narodne običaje moramo pritevati tudi »djačenje« z zelenim Jurjem. Včasih so se zbrali pastirji kakor opisuje g. J. Barle iz običajev v Gričljah, ter šli »Jurja vodit«. Pastirja so zamotali od nog do glave v brezove veje, ga prevezali s to okrog pasa, vratu in glave na vrh glave pa mu dali »svatovsko rožo«. Drugo trto pa privežajo za ono okrog pasu in tako vodijo »Zelenega Jurja«, ki ves obložen z zelenjem nič ne vidi. Tisti, ki ga vodi, trobi na »tule«, zvit iz brezove skorje, tretji pastir pa nosi košarico, v katero mu mečejo jajca ljudje, pred katerih hišami so prepevali:

Prošel je prošel pisani vuzem,
došel je, došel zeleni Juraj,
Donesel je, donesel peden dolgo travico
laket dolgo mladico itd.

To so bili običaji, ki so bili vsakomur častni, a sedaj se domaćini za to pač bore malo brigajo. Drže to le še bolj revni sosedni Hrvati. Navadno prideta po dva dečka eden z zeleno brezo drugi s košarico ter »djačita« od vrat do vrat. Ko odpojeta celo pesem in želita vso srečo, dobita od gospodarja ali gospodinjice dar, navadno jajce ali kruh, ali tudi kaj drugega. Pojeta pesem o »zelenem Juriju«, ki se končuje tako:

Teško meni stiti pred poštini vrati
Nimam drete ne smole, da bi krpal cipele.
Dreta mi je v Ljubljani, šilo mi je,
Dokle to sabašem, cipele razderem.
Cipele su korduvan, kudad noter tudaj van
Haj, haj, haj, stara majko bu li kaj?«

Osebnosti

★ Promocija. V sredo dne 24. t. m. ob 12. uri bo promoviran abs. pravnik g. Franc Leskovic iz Ljubljane za doktorja prava.

Ostale vesti

★ Univerzitetni svet bo imel v četrtek ob štirih popoldne svečano sejo, na kateri bo rektor dr. M. Vidmar poročal o svoji avdienci pri Nj. Vel. kralju. O seji bomo objavili izčrpano poročilo.

★ O novem nazivu ljubljanske univerze smo včerašnji objavili vest, da je g. prorektor dr. Lukman preteklo soboto prejel od g. rektorja dr. Vidmarja tozadevno brzojavko, kar pa ni točno. G. vseuč. prof. dr. Lukman tudi ni prorektor v tem študijskem letu. Stvarno pa nareše poročilo docela odgovarja resnici.

★ Smrtna kosa. V nedeljo zvečer je umrl v frančiškanskem samostanu v Novem mestu v 82. letu starosti brat Silvester Hledec, ki je praznovl meseca junija lanskega leta 50 letni jubilej redovnih obljub.

★ V Uradnem listu št. 42 od 22. aprila t. l. je objavljen Pravilnik za poslovanje računovodstvenih oddelkov finančnih direktij in za računovodstvo — blagajniško poslovanje davčnih uprav (Sl. novine SHS z dne 12. marca 1929).

★ Vreme 23. aprila ob 8 zjutraj: Ljubljana: barom. 755.3, topl. min. 1.6°C, maks. 5.1°C. (Burja. Dežja in snega 10.7 mm. — Maribor: barom. 755.4, topl. min. 2, maks. 6. Burja. Dežja in snega 7 mm. — Zagreb: barom. 754.9, topl. min. 3, maks. 6. Burja. Dežja 4 mm. — Belgrad: barom. 753.7, topl. min. 5, maks. 5. Jug. Dežja 2 mm. — Sarajevo: barom. 753.2, topl. min. 3, maks. 6. Mirno. Dežja 5 mm. — Skoplje: barom. 754.5, topl. min. 10, maks. 19. Mirno. Dežja 1 mm. — Split: barom. 750, topl. min. 12, maks. 15. Močna jugovina. Dežja 12 mm. — Popolnoma oblačno povsod.

★ Uradni dan Sreskega gremija trgovcev v Celju za člane trgovce v gornjegrajskem srezu se vrši dne 25. t. m. in sicer: od 11. do 15. ure v Gornjem gradu v gostilni pri gosp. Verniku, posebna soba in od 14. do 16. ure v Mozirju v gostilni »Pri pošti«. — Načelstvo.

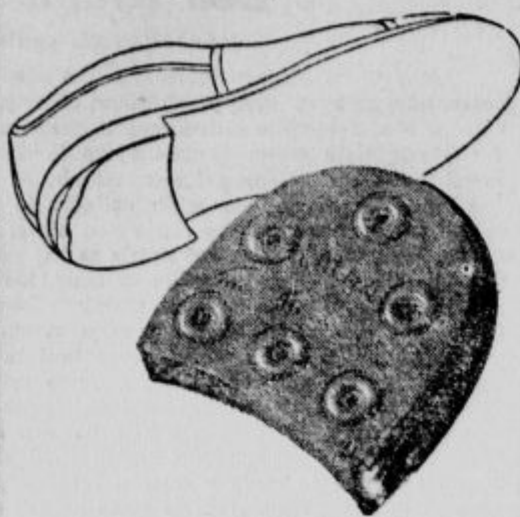
★ Tečaj za planinske pastirje. Planinski odbor za srez Radovljica priredi v nedeljo, dne 28. aprila t. l. ob 14. v občinski dvorani na Jesenicah poučen pastirski tečaj z sledečim vzporedom: 1. Sodelovanje pastirjevo pri planinskih melioracijah. 2. Planinsko mlekarstvo in sirsarstvo. 3. Bolezni in nezgode, ki se navadno pojavljajo na planinah in njihova odpomč. — Pri tej priliki se bodo dobrim planinskim pastirjem razdelile tudi nagrade.

★ Sprememba posesti. Hišo g. Ignacija Berloveca v Begunjah, kjer je trgovina, je na dražbi kupil g. Zaletel, veletrgovec v St. Vidu nad Ljubljano.

★ Nočni čuvaj napaden. V nedeljo ponoči je vaški nočni čuvaj v Retfali pri Osjaku doživel nekaj nenavadenega. Ko je proti polnoči napravil svoj običajni obhod po vasi, se mu je v bližini gradu nenadoma približal mlajši možki ter se predstavil za detektiva. Dejal je, da je opazil, kako se plazijo v grad tavati in novali čuvaja, naj mu sledi, da vlomilce zasledita. V bližini gradu pa je neznanec nenadoma potegnil samokres, ga nameril na prestrašenega čuvaja in mu zapovedal, naj odloči puško in ostalo orožje. Čuvaj je sveda moral ubogati, nakar je detektiv vzel puško in izgubil v temi.

Odločite sami pri prihodnjem popravilu čevljev!

Ne usnjeno peto

temveč samo 'PALMA' peto!

Razlogi: Prihranek in zdr. vle.
To je razum in napredek.

★ Dr. Ramljak na svobodi. Zagrebško sodišče je v ponedeljek izpustilo iz preiskovalnega zapora dr. Ivana Ramljaka, ki je bil nedavno ovaden radi kršitve zakona o zaščiti države in izročeno sodišču. Sedaj se bo branil s svobode.

★ Lov zagrebške policije. Zagrebška policija prireja zadnje dni po ulicah in raznih sumljivih lokalnih raji. V noči od sobote na nedeljo so polovili 60 sumljivih oseb. V ponedeljek zvečer pa 40. Med prijatimi je precej tipov, ki jih je policija že dalje časa zasledovala.

★ Slovenski vlomilec v Zagrebu prijat. Te dni je bil v Zagrebu prijat neki Franc Ravnikar, rojen l. 1895 v Suhu pri Kranju. Izvršil je več držnih vlovov v podstrežja raznih stanovanjskih hiš ter pokradel raznih oblačil in drugih predmetov za večjo vsoto dinarjev. Nakradeno blago je potem prodajal. Ravnikar je izučen ključavničarski pomočnik, oženjen in stanuje v Zagrebu. Izročeno je bil sodišču.

★ Nove »šmarncice« *za l. 1929* spisal J. M. Seigerschmid. »Najlepši pozdrav najboljše materi«, cena 16 Din in »Mala Cvetka Marijinca«, spisal dr. M. Brumat, lično vezane 45 Din. Na razpolago so še razne druge »šmarncice« *kakor: Dr. J. Ahčin, »Skritivnosti Marijinca življenja«, 36 Din. J. M. Seigerschmid, »Marija vrtnarica našega srca«, vez. 20 Din; dr. J. Jerše, »Znamenja na nebu«, vez. 30 Din; J. Dolenc, »Cvetlice«, 12 Din in Prodajalni KTD (H. Ničman) v Ljubljani. Po pošti 2 Din, eventualno 1,50 Din več.*

★ **REVMATIKI!** Zupaajte popolnoma preparatu »ALGA«, pomagal je že tisočem in bo pomagal tudi vam. Dobiča se v vseh lekarnah in drogerijah, ena steklenica Din 16.—

★ **ZAKAJ SE MUCITI**, ko pa ni treba? Čez noč naj se perilo namoči v raztopini ZENSKE HVALE, zjutraj pa izpere s SCHICHTOVIM TERPENTINOVIM MILOM. — Varujte se ponaredb!

★ **OPOZARJAMO** na oddajo poslovnih prostorov dr. Oražnovem dijaškemu domu v Ljubljani. Več glej v današnjem oglasu.

★ Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef«-grenica najboljše olajšavo. Spričevala kliniki za ženske bolezni dokazujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz - Josef«-voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiča se v lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

M. Hoy:

Zmaga vestí

Jimmy Mulligan, ki je bil že petnajst let uslužben v londonski banki »Alan Mortimer« *in že pet let njen blagajnik, je baš vzel iz bančne blagajne 50.000 funtov šterlingov in skrbno spravljal vsoto v svojo aktovko. In vzel je površnik, posadil klobuk na glavo, pograbil torbico in zapustil zadnji kakor vedno urad. Po časi je stopal po stopnicah navzdol. Ko je došel do zadnje stopnice, je obstal in za trenutek stisnil k sebi torbico z dragoceno vsebino. Nato je odločno krenil proti izhodu, stopil na oglu osemnajste ceste v omnibus in se odpeljal k večerji.*

Ta večer je zbudil Jimmy Mulligan pozornost natakara, ki mu je že deset let stregel. Ni bil raztresen in slabe volje, nasprotno, казал je pri večerji tako dober tek, kot bi se ves dan postal. A natakara je pozornost je vzbudilo dejstvo, da je Mulligan prvič jedel, ne da bi godrnjal. To je bil izreden dogodek. Dosedaj je našel Mulligan, ki je bil izreden natančen človek, in ki je stopil leto za letom vsak dan točno ob tridesetih na pet v jedilnico, vedno nekaj, da je godrnjal na ned. Ko je natakara pospravil krožnike, se je naslonil Mulligan udobno na svoj stol in začel sanjariti. V njegovih možganih se je podila misel za mislijo. Premišljeval je: izkazati se moraš kot dober igralec, da ne bo natakara, ki te baš danes izredno opazuje, ničesar opazil. Računal je: petdeset tisoč funtov — milijon šilingov. Sto funtov še leži v blagajni, za kritje tekočih stroškov. Pred dvema dnevoma je bila revizija. Seveda je bilo vse v redu, kakor vedno tekom petih let, odkar je nosil skupno z gospodarjem — ki mu je slepo zaupal — ključ od blagajne. Sele čez tri mesece bo zopet pregled. In Jimmy Mulligan je sklenil, da bo odslej vedno točno ob osmih v uradu, tako dolgo, da se bo nudila ugodna prilika za beg.
Doma je ležalo pred njim na mizi v skrbno

★ **OTROKOV ORGANIZEM**, njega razvoj in prehrana se najbolj pospešujejo, ako mleku pri zajtrku in južni dodamo 2—3 kvatine žlice OVOMALTINE.

★ **VARUJTE OTROKOM PRVE ZOB**. Mlečni zobje imajo nalogo, da vrše svojo nalogo samo nekaj let in potem izpadejo sami od sebe. To je zelo važen opomin. Če ostanejo otrokovi prvi zobje v dobrem stanju, dokler jih ne izpadejo novi zobje, je s tem zagotovljen zdrav temelj za nove zobe. Vsak mlečni zob, ki izpade prečasnno ali se odloži, koarno optoča na pravih razvoj trajnih zob. Večkrat so ozrok temu nelepe navade otrok, ki jih je treba preprečiti. Ne dovoljate otrokom, da denajo prst v usta. Ljudi ni prav, ako otrok diha skozi usta. Vse to kvari zobovje. Nepravilno zobovje pa ni lepo, obenem pa tudi koarno zdravju, ker se jed ne more dovolj prežvečiti. Z malim trudom in malo lenarja morete otroku zagotoviti zdrave zobe, ki so prava dragocenost za cel organizem. Pred osmem pride v poštev nega ust. Otroci naj se že v zgodnji mladosti privadijo uporabljati ščetko in sredstva za čiščenje zob. Pri izbiranju sredstev je pa potrebna največja pazljivost. Kalodont, ki se uporablja z velikim uspehom že nad 40 let, se more brez pomisleka dati v uporabo tudi otrokom. Kalodont vsebuje v smislu znanstvenih raziskovanj in na temelju dolgotrajnih izkušenj vse potrebne sestavine in tako fino znalje, da ni najmanj ne morejo škoditi mehki sestavi otroških zob. Kalodont temeljito čisti dolbine in razpoke, otroke ga jemljejo radi, ker se dobro peni in ostavlja v ustih prijetno svežost. Čdar se v zgodnji mladosti navadi rabiti Sargol Kalodont, je oboarovan pred zobobolom. Zdravi otroci z zdravimi zobmi se razvijajo na veselje staršev in se bodo, ko odrastejo, lahko ponahali z zdravimi bliščecimi zobmi, ki bodo lahko v polni meri vršili svojo nalogo.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo bosta opravljala: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

Dirkališče na Gradu

Ljubljanski grad nudi Ljubljančanu edini odjih in spremembo po vsakdanjem poklicnem delu. Maksimalno drugo mesto bi si želelo tako odlične razgledne točke in se mora zadovoljevati z umetnimi nasadi sredi mestnega prahu. Vsa čast mestni občini, ki vsako leto prispeva kako novost k lepšavi gradu. Prav prijetno je hoditi zdaj po cesti, zdaj po stezi in stezičih in udihavati prijeten vonj mladih smrek in travnih cvetlic. Sredi te naravne lepote in svežega zraka pa te zmoti drveči avto ali pa kolo, da včas ni več, ali bo prišel še živ sredi tega nenaravnega prikaza, ki pa prav nič ne odgovorja namenu kraja. Ob nedeljah popoldne frče avtomobili, motocikli in bicikli kot puščice sredi množice ljudi in otrok, ki se spotoma poigravajo in nabirajo kamenčke, ko te osupne izza ovinka grozeča pošast — avtomobila. Pred kratkim se je zgodila smrtna nesreča na grajskem vrhu, ki je zahtevala mlado življenje. V pesku sledovi krvi, drevo odgrinjeno — edino svarilo za avtomobiliste na gradu.

Velikokrat sem se čudil, da ni bilo že več takih slučajev, zlasti proti karlovski strani. Danes vijejo motocikli celo proti Florjanski ulici in pešci morajo skakati z otroki v jarke v največji opasnosti za življenje. Morebiti bi se dalo odrediti enako kakor za Tivoli: vožnja za avtomobile in druga vozila (razen za dovoz grajskim stanovalcem) najstrožje prepovedana! Skozi vas ima avto predpis 5 km, po gradu pa lahko brzi sebi in drugim v nesrečo. Marsikdo je že izrazil to misel, naj jo napišem v imenu mnogih pešcev. Mlad ljubljančan.

★ **Zanimiva tiskovna razprava** preložena. — Slovenska javnost že dalj časa pričakuje poteka in zanimivih razkritij v tiskovni pravdi dr. Gregor Zerjav contra Ciru Kamenaroviča. Kamenarovič je namreč leta 1921 objavil v dnevnikih »Slovenec«, »Naprejek«, »Jugoslavije« *in »Slovenskem Narodcu« *ter v letnem poročilu Jadranske banke podrobnosti o denarnih manipulacijah v Jadranski banki. Prizadevan se je čutil dr. Gregor Zerjav, tedanji minister za socialno politiko, ki je vložil kazensko ovadbo po § 104 proti Ciru Kamenaroviču. Razprava v tej tiskovni pravdi, ki traja že osem let, je bila razpisana za večerj dopoldne, vendar pa je**

bila preložena na poznejši čas. Razprava obeta prav zanimiva razkritja.

★ **Vreme v Ljubljani**. Muhiasti april se zadnje dni grdo šalji v vremenom. Najbolj se je zameril tistim, ki so bili že odložili tople zimске plašče in jih spravili v omare ali pa kam drugam, kjer so še bolj varno spravljani do jeseni. Mešanica raznih vetrov je prepregla nebo z oblaki, iz katerih že od nedelje zvečer skoro venomer prši droban, mrzel dež. Včeraj ponoči pa je prišla pihati lahka burja, ki je spremenila vodne kapljice v belo snov, in ko so se Ljubljančani zjutraj prebudili ter pogledali ven, so z nakremenjenimi obrazi rekli: »SNEG.« *V prvih jutranjih urah je ležalo po vrtovih, parkih in gajih kak millimeter snega, ki pa je kmalu izginil. Dilje časa se je obdržal na grajskih slemenih, na Golovec in po višjih vzpetostih v okolici. Tudi Krim je imel belo kapo. Vrtnarji in kmetje so si sicer želeli nekoliko pohlevnega dežja, toda brez mrzlih sap. April pa je navrgel tudi to, radi česar težko pričakujemo toplejšega vremena, ki bi pospešilo prebujenje narave. — Popoldne okrog 4 je zopet začelo snežiti.*

★ **Dražba košnje** mestnih potov in štridonov. Mestni magistrat ljubljanski daje vsem zainteresentom na znanje, da se bo v nedeljo dne 28. mes. ob 1 uri popoldne vršila javna dražba vseh mestnih potov in štridonov na Barju in sicer v gostilni Vidmarja Jakoba na lžanski cesti. Vsakoljetna običajna dražba v zadevi oddaje košnje mestnih potov in štridonov Trnovskega, Karlovškega in Poljskega predmestja se bo pa vršila v nedeljo dne 5. maja t. l. ob 1 uri popoldne v gostilni pri Koscu na Opekarski cesti.

★ **Glas vpijočega** v puščavi je ostala do danes opetovana prošnja prebivalcev barak ob Devozni cesti in vseh prizadetih, ki v večernih, ozir. nočnih urah blodijo po ezintovski temi, ki vlada na tej periferijski cesti. Bojimo se, da bo treba doživeti prej nekaj neprijetnih dogodkov, ali srečanj s kakim temnim elementom, preden bo mestni magistrat ukrenil, naj se ta cesta vendar primerno razsvetli. Ponovno se obračamo na mestno občino s prošnjo, naj žrtvuje tej cesti od Dunajske ceste do mitnice koncem dovozne ceste vsaj tri luči, da ne bodo pasanti v vednem strahu, kdaj jih bo napadel iz temne zasede.

★ **Prste si je odžgal**. Včeraj dopoldne se je na Kodeljevem ponesrečil brat tesarskega mojstra Kregarja, g. Avgust Kregar. Spodljetela mu je žaga, pri čemer si je odrezal 3 prste na roki. Prepeljali so ga z rešilnim avtomobilom v bolnico.

★ **URE za birno**. F. Čuden, Prešernova 1.

Maribor

★ **IZ DRAŠTVA** mestnih uslužbencev. V ponedeljek so imeli mestni uslužbenci nadaljevanje svojega rednega letnega obnega zborna. Iz poročil poročil posameznih odbornikov je bila posneti, da je društveni odbor delal zlasti na poglabitvi stikov s sorodnimi organizacijami v Sloveniji in državi sploh. — Govorilo se je tudi o letošnjem kongresu magistratnih uslužbencev iz cele države, ki se bo vršil v Ptuj in ki se ga bodo udeležili delegati iz cele države — Tudi so se doletile smernice za delovanje novoustanovljene zadruge »Poštinski dom« *kakor znano nameravajo naši mestni uslužbenci zgraditi na Pohorju svoj »Poštinski dom«*. V smislu sklepa obnega zborna se mora vsak član društva včlaniti v zadruge z deležem 100 Din. — V svrhu čim globlje in podrobnejše poznavanja ustroja magistratne administracije, mestnega proračuna in drugih vprašanj občinskega gospodarstva se je osnoval poseben prosvetni odsek ter je bila poverjena g. Krambergerju naloga, da organizira ciklus tozadevnih predavanj. — Tudi se je storil sklep, da osnujejo mag. uslužbenci — peveci svoj poseben pevski zbor. — Pri volitvah se je izvolil v glavnem stari odbor, ki se bo konsultiral šele po imenovanju zastopnikov prve kategorije in odbor.**

★ **Redni fantovski sestanek** mariborskega orlovskega odseka se vrši drevi ob 20. Predava g. I. Kokošinek. Vsi!

★ **Akad. kongregacija**. Drevi reden sestanek. Udeležba za sodale obvezna.

★ **Vstopnice za koncert** Maribora se dobijo v predprodaji v trgovini Höfer ter v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti.

★ **Za zaposlitev** v Franciji. Interesenti se ponovno opozarjajo, da se naj prijavijo pri mest. mag. (soc. polit. urad) za zaposlitev v Franciji samo oni brezposelni delavci, ki stanujejo v mestu Mariboru. Ostali naj se prijavijo pri občinskih uradih svojih bivališč.

★ **Jugoslavenska matica** v Mariboru je imela

čerjo. In sklenil je, da bo vrnil svojemu gospodarju denar in svoji duši mir.

Ko je stopal naslednje jutro Jimmy Mulligan po stopnicah v urad, krčevito držeč v roki dragoceno aktovko, se mu je zdelo, kot bi mu ležal svinec v udih. Neko nejasno čustvo ga je oklepalo, tako da je enkrat glasno zastokal. Pred vrati je postal, mehanično potegnil iz žepa uro in videl, da se je prvič za pet minut zakasnili. Nato je odločno vstopil. Tajnica ga je vsa prepada sprejela: »Ponči so vložili v blagajno.« *Jimmy Mulligan se je zamegilo pred očmi. »Petdeset tisoč funtov,« *je zastokal. Nato se je zbral in planil v blagajniško sobo. Trije uradniki so stali vsj prepadli pred vmičljeno blagajno. V trenutku je pregledal blagajnik položaj. Blagajna je bila navržana in odprta, denar ukraden. »Sporočili smo gospodarju, ki bo takoj tu,« *je zastokal eden izmed uradnikov. Ves izčrpan se je zgrudil Mulligan na stol, z zaprtimi očmi je premišljeval in spoznal pot, po kateri mora iti.***

Ko je došel gospodar, skrajno obupan, ker ni bil nič zavarovan, se je dvignil, za več let postaran. Ni pustil svojega gospodarja do bese.

»Gospod Mortimer, trpimo le izgubo sto funtov, ki so se nahajali v srebru v blagajni. Prejšnji dan se mi je sanjalo tako natančno o vlamu, da sem, sledeč nekemu notranjemu glasu, vzel včeraj denar iz blagajne s seboj. V tej aktovski je petdeset tisoč funtov šterlingov.« *Za hip je gospodar v dvehmin zastrel, nato pa se je začel hrupno zahvaljevati. »Mulligan,« *je zaklical in stresal blagajniku roko, »blagrujem uro, ko sem vas vzel v svojo službo. Obvarovali ste me pogina in sramote, nikdar ne bom tega pozabil.« *Nato se je obrnil k uradnikom, ki so stali tu vsi začudeni, in jim rekel s suhim uradnim glasom:***

»Banka Mortimer & Mulligan te stvari ne bo naznanila, da ne bo razburjala svojih strank. Pojdite sedaj na svoje delo.«

v ponedeljek zvečer v mali dvorani Narodnega doma svoj redni občni zbor. Predsednik ravnatelj Detela je poročal o odborovni akciji za skupno delovanje mariborskih narodnoobrambnih društev. Vendar omenjena akcija ni uspela. Poročilo tajnika g. Brandnerja je sledila debata, ki so se je udeležili med drugim Mohorko, Cijan in drugi. Pri volitvah se je izvolil za predsednika ravnatelj Detela, v odbor pa Mohorka, Doležal, Brandner, Krašovec, dr. Bevk, Kramer, Frole in gdč. Bračičeva. Namestniki: Dimnik, Hochmüller, Kralj in Maroh. Delegati v pokrajinski odbor Detela, Mohorko in Frole. Pri slučajnostih se je storil sklep, da se Jugoslavica pridruži akciji za ohranitev Narodnega gledališča v Mariboru.

★ **Iz mestnega fizikata**. V času od 15. do 21. aprila so obolele na nalezljivih boleznih tri osebe in sicer na skratinki.

★ **V sršenovo gnezdo** je udarila oblast ter ga razgnala Gre za neko tukajšnje kavarno, ki se je pretvorila v kabaret in ki je radi hrupne godbe bila predmet brez števila pritožb okolinskih stanovalcev. Pozno v noč in rano v jutro so se razlegli zvoki razigranih komadov ter pevskih točk. Razen tega se je zbor sodelujočih spopolnjeval z importiranjem življa Policijske oblasti je uklinila dovoljenje za koncerte in vsako podaljšanje policijske ure.

★ **Prvi maj** so nameravali proslaviti onstratarski šobarji na zelo slovesen način. In so pretekli teden sličicevali shode. Iz vsega tega pa ne bo nič, ker se v smislu tozadevne odredbe notranjega ministristva smatra proslava prvega majnika za politično manifestacijo ter se radi tega zabranjuje vsi obhodi, shodi, zabave, koncerti in pa širjenje letakov, majniških brošur ter časopisov z rdečim napisom! Delavstvo se na to opozarja in svarti pred tem, da bi se dalo zavesti h kakšnim neprijetnim dejanjem, ki bi bila njemu samemu v škodo.

★ **Oblastni odbor** Jadranske straže v Mariboru ima v zalogi večje množine žepnih zrcal, opremljenih na obratni strani s krasnimi pokrajinskimi slikami iz Slovenije, ter jih izroča trgovcem ter drugim podjetnikom v nakup, oziroma razprodatjo. Tozadevne ponudbe je staviti na tukajšnji občinski odbor Jadranske straže.

★ **Zastrunila se je** po nepravilnosti z tomo vodo 19 letna delavka iz Studencev Marija Smešek. Prepeljali so jo v bolnico.

★ **Dobrikanosna navada**. Priprtoval je Vlasto iz Belgrada v Maribor ter zšel v neko kavarno. V rožah je malce že bil in je prišlo do tega, da je pest prehitela pamet. Razbil je nekaj šip in ogledalo. Pa je čisto mirno in spokorno odročtel jurija in še pet stotakov. Za storjeno škodo češ, da mora človek nekaj razbiti, če je dobre volje. Taka da je navada tam, kjer mu je tekla zibelka.

Celje

★ **Gostovanje ljubljanske drame**, ki bo v petek, 26. aprila 1929 zvečer v mestnem gledališču vprizorila Maeterlinckovega »Stimonskega zupana«, bo za Celje posebno lep večer, ki mu bo svojisko obilječe dajalo še slovo umetnika Rogoza. Kot pri zadnjih dveh gostovanjih Mariborčanov bo gotovo tudi to pot g edališče polno.

★ **Vincencijska konferenca** ima drevi ob 8 običajno sejo.

★ **Prodaja vrbovih drev** na Savinji. Gradbeno vodstvo za regulacijo Savinje proda jutri, 25. aprila na javni dražbi vrbova drevesa ob Savinji nad iztokom Voglajne. Dražba se vrši ob 3 popoldne.

★ **Podružnica** Jugoslavanske matice je imela v soboto, dne 20. t. m. zvečer v restavracijskem salonu Narodnega doma svoj redni letni občni zbor, ki ga je vodil njen predsednik g. Rafko Salmič. Podružnica je v prošlem letu odposlala centralnem odboru 25.318,80 Din. V novi odbor so bili izvoljeni gg. Rafko Salmič, polkovnik Kostič, notar Drukar, poštni uprav. v p. Mirnik, ravnatelj Gruđen, okr. sodnik Kompara, vpok. sol. uprav. Luznik, blag. Cimprič knjigov. Sadar, šol. uprav. v p. Rakusček, pismonoša Cergol in gdč. Zupančičeva, Grudnova in Sepejava.

★ **Segavi april**. Pa jo imamo spet, zimo namreč. Ze smo sčleli ne le zimске temveč celo pomladne sukije, poslednje dni pa smo jih morali zopet temeljito zapeti. Pihal je oster severni veter in nas božal z mrazom iz pohorskih planin. Končno je pričelo celo deževati, tako lepo polagoma, da blata ne zmanjka. V ponedeljek zvečer se je drobn dežek naenkrat prelevil v droban sneg, ki je okoli polnoči naletaval že kar v debelih kosih. Na Pohorju mora ležati snega na debelo, pa tudi grči okoli Celja so neprijetno belo pogrnjeni. Ljudi je strah, da ne bi pritisnil prehud mraz, ki bi napravil lahko ogromno škodo zlasti na vrtovih, v sadovnjakih in v vlogradih.

★ **Dela na novi stavbi »pri kroni«**. Dela v veliki hiši, ki jo gradi mestna občina na vogalu Vražovega trga ter Ljubljanske ulice, lepo napredujejo. Vse kaže, da bo stavba v poznem poletju ali vsaj začetkom jeseni gotova, s čimer bo znatno odpomagano celjski stanovanjski mizeriji. Zidarska, težaška in krovska dela na stavbi izvršuje tvrdka Kalifornci, tesarska Kukovec, kleparska Staube, mizarska Zupančič, Golob in Vehovar, ključavničarska Rozman, vodovodna Dolžan, elektriko pa bo instalirala mestna elektrarna.

★ **Hmejarsko društvo** za Slovenijo je v časopisu objavilo neko letno poročilo, ki je pravzaprav letno poročilo sedanjega društvenega vodstva. Pustimo ob strani vprašanje, kaj je društveni odbor napotilo, da tako poročilo objavlja, preden je dobilo absolutorij obnega zborna. Le to ugotavljamo, da vlada v vrhovih tega društva tudi, ki so ga pravi hmeljarji sili in ki ga lepo združili tudi omenjeno poročilo. Ni še prišel čas, da bi o delovanju sedanjega odbora Hmeljar. društva govorili podrobno. Opozarjamo danes le na oni stavek iz poročila, ki govori o skrbi društvenega vodstva za polovično vožnjo za hmeljske obiravce in na samohvalo, kot da je društvo darovalo s to polovično vožnjo kar desetisoče hmeljarjem. Dobro je še v spominu tista skrb in bolje bi bilo, da se ta stvar ni omenjala. Hmeljarji rabijo danes stanovsko orientirane in le v njih prospeh usmerjene organizacije. Če se bo izkazalo, da Hmeljarsko društvo sedaj to ni, bodo hmeljarji našli potov, da to postane.

★ **Iz celjske bolnice**. Včeraj je umrl v tukajšnji bolnici 67letni kočijaž iz zdravilišča Rogaske S'afine g. Vinko Nežmah. Enako je včeraj izdihnila 16-letna Marija Karo, hčerka posestnika iz Stopnika pri Prekopi.

DAVA SLON

Najmodernejšo darilo, ki razveseli

birmanca

je »ober detektorski ali celo elektronski aparat.

Prodajni odd. Ravilo Ljubljana, Miklošičeva 5